

Vzdělávací nabídka 15.4.

Ptáci našich lesů – datel

1. Jazyk:

a. Pohádka o datlovi Klofišovi

Už jste určitě viděli velkého černého ptáka s červenou čepičkou a ostrým žlutým zobákem. Jestli ne v lese, tak alespoň v knížce. A ještě jedna nápověda: jeho bráška se jmenuje strakapoud. Kdo to je? Jasně, je to datel. Také určitě víte, že datel klove díry do stromů a hledá pod kůrou housenky a škodlivý hmyz, a tak stromy léčí. Náš dnešní příběh bude právě o datlovi. Tenhle datel, budeme mu říkat třeba Klofiš, byl mladý a věčně nespokojený. Jak tak pracoval v lese a léčil stromy, pořád brblal: "To je nuda, proč musím pořád léčit stromy? Proč nemůžu dělat třeba něco jiného? Takový orel – ten si jen plachtí po obloze a dívá se, co se dole děje! To by byla zábava. To bych chtěl dělat. Nebo čáp – chytat ryby a žáby! Anebo had! Celý den leží a číhá! To by bylo vzrůšo! Kdepak jen pořád klovat do stromů, psche!" Přitom mu léčení stromů náramně šlo, všechny stromy v lese si ho pochvalovaly. A tak se jednoho dne Klofiš rozhodl, že už doktorem stromů nebude, protože už ho to nebaví, a půjde dělat něco jiného, a vyrazil do města najít si jinou práci. Ve městě se dělo věcí! Mladý datel si div neukroutil hlavu, jak se rozhlížel. Ten vařil, ten roznášel poštu, jiný jezdil s autem. Klofiš se díval po práci, kterou by mohl dělat, protože určitě uznáte, že řízení auta není práce pro datla. A jak tak chodil, najednou slyší z jednoho okna muziku a bum, rum, bum ta bum, rány jako hrom. Datel vyskočil na okno a co neviděl: uvnitř seděla spousta lidí a hrála na housle, trubku, pozoun, klavír, a také jeden na buben. Co chvíli do něj uhodil velkou paličkou. Byla to filharmonie. Klofiš se zaradoval: To je ono, budu bubeníkem! A hned se nechal zaměstnat. Kapelník mu vysvětlil, co má dělat: "Budeš dávat pozor a vždycky, když na tebe mávnu rukou, tak zabubnuješ!" Klofiš přikývl: "To je hračka." Nachystal se a čekal. Máv! Datel rychle zabubnoval. Ozvala se strašlivá rána a Klofiš byl rázem v bubnu! Ostrým zobákem totiž buben propíchl. "Ty kazisvět! Máš padáka!" zakřičel kapelník a datla vyhodil. Klofiš chodil smutně po městě a přemýšlel, co dál. Z úvah ho po chvíli vyrušil nepříjemný zvuk, asi takovýhle: Vrrrrr-dzzzz-vrum!. "To se musím podívat, co to je," řekl si datel. Uviděl zubaře, jak vrtá kazozuba malému chlapci, který si nečistil zuby a jedl hodně sladkého!!! "Á, to je práce pro mě! Kazy na stromech přece léčit umím, na zubech to musí být to samé! Budu dělat zubaře! A už tu měl prvního pacienta. Klofiš se mu podíval na zuby a když kazozuba našel, hned se dal do díla. Pečlivě zaměřil cíl..... a..... klof! "Jaujaujau!!!" zaúpěl Klofiš a rovnal si pokřivený zobák. Zub byl mnohem tvrdší, než si myslel. Rychle mu došlo, že on se svým zobákem dělat zubaře nemůže. Nebudu to dál roztahovat. Mladý datel se z těchto dvou zkušeností poučil a vrátil se do lesa dělat to, co uměl nejlépe: léčit stromy. To byla jeho práce. Už si na ni nestěžoval. Vzal si totiž ponaučení. Víte jaké? Že Pán Bůh stvořil člověka i zvířátka tak, že každému jde něco jiného. Každý dostal jiné obdarování. Datel umí léčit stromy, bobr zase stavět hráze, kůň rychle běhat. Někdo umí hezky zpívat, někomu jde matematika, jiný je dobrý v tělocviku a někdo zase v přírodovědě. Pokud někdo umí něco lépe než my, není důvod mu to závidět, a pokud někomu něco nejde, není důvod se mu za to posmívat, protože mu určitě jde zase něco jiného

(Autor: Alena a Ondřej Fischerovi)

b. Otázky k pohádce: (starší děti)

- Jak se jmenoval datel? Co dělá v lese se stromy?
- Povídá se v pohádce ještě o nějakém ptáku?
- Jaké jiné zaměstnání datel zkoušel?
- Jaké poučení datel získal?

c. Říkanka (pro mladší děti)

Co to ťuká v našem lese,

ťuky, klepy, ťuky, klep?

Ať to ťuká, nebojte se,

je to datel, drvoštěp!

(Zdroj: <https://www.predskolaci.cz/datel/7803>)

2. Pohyb a smyslové vnímání: (všechny věkové kategorie)

- a. Vycházka do lesa a poslech ptačího zpěvu v lese – pokud neuslyšíte datla nevadí. Jde o nácvik vnímání dění okolo sebe – buď s otevřenýma nebo zkoušejte i se zavřenýma očima.
- b. Datlí bubnování a kiki-riki – pouze poslech

<https://temata.rozhlas.cz/datel-cerny-video-7855396>

3. Poznáváme svět – gravitace (starší děti) - Výroba datla na gumičce

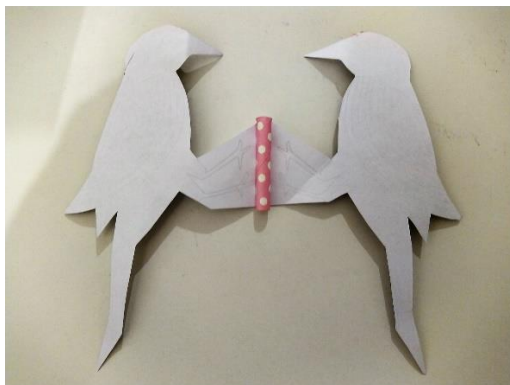
- a. **Pomůcky:** šablona datla (na konci nabídky), kousek brčka, obyčejná gumička, pastelky, lepicí páska, nůžky, lepidlo

b. Postup:

- i. Vezměte šablonu a vybarvěte datla – datel má červenou čepičku, ale dětem dovolte, aby šablonu vybarvily podle své chuti 😊
- ii. Přeložte papír napůl dolů do středu
- iii. Vystříhněte
- iv. Odřízněte kousek brčka dlouhý asi 3 cm
- v. Rozstříhněte si gumičku, abyste měli jeden dlouhý kus. Co si myslíte, že se stane, když se pokusíte sklouznout brčko po gumičce?

- vi. Navlékněte brčko na gumičku a oba konce od sebe odtáhněte a jeden konec přidržte nahoře.
- vii. Udržujte gumičku pevně napnutou a otáčejte rukama tak, aby vaše protilehlá ruka byla nahoře. Co se stalo? Sklouzne brčko snadno dolů? Proč si myslíte, že se to stalo? Co si myslíte, že se stane, když připojíte svého ptáka k brčku?
- viii. Otočte datla vybarvením dolů a položte brčko doprostřed linie skládání. Zalepte to.

- ix. Naneste lepidlo na jednoho z dílů datla až po brčko
- x. Přehněte poloviny a slepte je tak, aby byly okraje zarovnané.
- xi. Nyní provlečte gumičku znovu brčkem a oba konce od sebe odtáhněte.

- xii. Držte jeden konec
- xiii. Klove datel na cestě dolů?
- xiv. Udržujte gumičku pevně nataženou a otáčejte rukama tak, aby vaše protilehlá ruka byla nahoře
- xv. Klepe datel na „kmen stromu“ znovu na své cestě dolů?